

Силабус навчальної дисципліни «Порівняльна педагогіка»

Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація	014.024 Іспанська мова та зарубіжна література
Освітня програма	Іспанська мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс	I
Семестр	I
Кількість кредитів ЄКТС	3
Кількість годин	90
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладач	Матвієнко Ольга Василівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов КНЛУ.
Анотація навчальної дисципліни	<p>Дисципліна «Порівняльна педагогіка» належить до переліку дисциплін циклу професійної підготовки.</p> <p>У програму курсу включені теми, що розкривають регіональні особливості розвитку системи освіти в Україні і світі. Найбільша увага приділяється Європейському регіону, до якого географічно належить Україна, а також вектор розвитку якої, направлений на входження в спільноту країн Європейського Союзу. В курсі також передбачено ознайомлення студентів із змістом і методикою навчання в провідних країнах світу. Належна увага приділена навчання, виховання й соціалізації молоді для життя в поліетнічному, багатомовному, поліконфесійному світі.</p> <p>Курс включає один організаційний і три змістових модулів. У першому модулі дається уявлення про предмет і теоретико-методологічні основи порівняльної педагогіки: розглянуто порівняльну педагогіку як галузь педагогічних знань, визначено її об'єкт, предмет, функції та завдання; визначено основні історичні періоди розвитку порівняльної педагогіки; проаналізовано методи порівняльно-педагогічних досліджень; надано особливості розвитку дошкільної, шкільної, позашкільної та професійної освіти у країнах світу; дається уявлення про теорії дошкільного виховання у працях зарубіжних й українських учених, особливості шкільних системи провідних країн світу, загальну характеристику професійної освіти у провідних країнах світу. У другому модулі розглядаються національні особливості організації системи освіти в країнах світу: охарактеризовано особливості соціалізації особистості в освітніх системах провідних країн світу: Сполучених Штатах Америки, Канаді, Німеччині, Японії, Франції, Фінляндії та ін.; здійснено порівняльний аналіз структури середньої (неповної і повної) школи в англійських країнах, Німеччині, Японії; висвітлено проблеми розвитку вищої освіти у країнах світу й обґрунтовано законодавчо-правове врегулювання функціонування транснаціональної вищої освіти. У третьому модулі дається уявлення про розвиток освіти в Україні в умовах інтеграційних процесів: розглянуто особливості розвитку сучасної системи освіти в Україні; визначено історичні етапи розвитку порівняльної педагогіки в Україні; окреслено шляхи модернізації української освіти; виявлено тенденції розвитку вищої освіти в рамках Болонського процесу, ідеї безперервності освіти, з'ясовано напрями удосконалення ефективності та якості освіти.</p>

**Загальний обсяг
(відповідно до
робочого
навчального плану)**

3 кредити ЄКТС, 90 год., у тому числі:		
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
лекції	20 год.	2
семінарські заняття	10 год.	4
самостійна робота	60 год.	84

**Передумови до
вивчення або
вибору навчальної
дисципліни**

- знання про загальні засади порівняльної педагогіки; зародження і становлення порівняльної педагогіки як науки; методологію і методи порівняльно-педагогічних досліджень; міжнародну взаємодію в освіті; особливості різних рівнів освіти в регіонах і країнах світу; чинники і стратегії реформування освіти;
- вміння використовувати в професійній діяльності інноваційний педагогічний досвід; організувати компаративістичні наукові дослідження педагогічних явищ освітніх рівнів різних країн і регіонів на горизонтальному і вертикальному рівнях; використовувати набуті знання для прогностичних цілей (або ідей і стратегій) розвитку освіти і педагогіки зокрема;
- успішне освоєння дисципліни у сукупності володіння знаннями в області філософії, педагогіки, методології наукового дослідження в галузі освіти.

**Мета вивчення
дисципліни**

Розвиток у студентів розуміння закордонного досвіду в різних галузях наукового знання, системи наукових знань про освітні системи зарубіжних країн і України, умінь визначати їх теоретико-методологічні, організаційні та дидактичні засади, окреслювати можливості використання інноваційних ідей світового досвіду для удосконалення та розвитку системи освіти в цілому й професійної підготовки філологів і педагогів в Україні; формування міжкультурної компетентності, умінь і навичок узагальнювати, порівнювати зарубіжний і вітчизняний досвід з організації освіти; вихованню професійних і особистісних якостей студента, необхідних для здійснення науково-дослідної та викладацької діяльності в умовах українського й світового освітнього простору.

Перелік тем, зміст лекційних і семінарських занять

Організаційний модуль 1. Предмет і теоретико-методологічні основи порівняльної педагогіки.

- Порівняльна педагогіка як галузь педагогічних знань: об'єкт, предмет, функції та завдання порівняльної педагогіки. Основні історичні періоди розвитку порівняльної педагогіки. Методи порівняльно-педагогічних досліджень.
- Розвиток дошкільної, шкільної, позашкільної та професійної освіти у країнах світу: розвиток теорії дошкільного виховання у працях зарубіжних й українських учених; особливості шкільних системи провідних країн світу; загальна характеристика професійної освіти у провідних країнах світу.

Організаційний модуль 2. Національні особливості організації системи освіти в країнах світу

- Особливості соціалізації особистості в освітніх системах провідних країн світу (США, Канада, Велика Британія, Німеччина, Франція, Іспанія, Фінляндія, Японія).
- Порівняльний аналіз структури середньої освіти в англomовних країнах, Німеччині, Японії. Проблеми розвитку вищої освіти у країнах світу. Законодавчо-правове врегулювання функціонування транснаціональної вищої освіти.

Організаційний модуль 3. Розвиток освіти в Україні в умовах інтеграційних процесів

- Особливості розвитку сучасної системи освіти в Україні: історичні етапи розвитку порівняльної педагогіки в Україні; шляхи модернізації української освіти.
- Провідні тенденції реформування освітніх систем: тенденції розвитку вищої освіти в рамках Болонського процесу, ідеї безперервної освіти; удосконалення ефективності та якості освіти.

Система оцінювання результатів навчання студентів

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів реалізується за наступною технологією. Оцінюються такі складники:

Аудиторна та самостійна робота студента	Модульна контрольна робота
50 балів	50 балів

Передбачено такі види оцінювання навчальної діяльності студентів упродовж семестру.

1. Поточне оцінювання полягає у визначенні рівня підготовки студента до семінарського заняття та якості виконання практичного письмового завдання в процесі самостійної позааудиторної роботи.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів

Рівень підготовки студента до семінарського заняття (теоретичні знання з теми заняття) оцінюється за 5-бальною шкалою:

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 балів	Відповідь є ґрунтовною, безпомилковою й демонструє знання студента в області філософії, педагогіки, методології наукового дослідження; відповідь містить елементи творчості, вияв власного ставлення; наявні суттєві доповнення до відповідей інших студентів, що є свідченням систематичної підготовки студента до заняття.
4 бали	Відповідь є переважно повною і ґрунтовною; допущені неточності не мають суттєвого значення. Доповнення є свідченням систематичної підготовки студента, але виявляють репродуктивні знання, а не узагальнення, власні судження тощо.
3 бали	Відповідь є неповною, неточною, фрагментарною, доповнення до відповідей інших студентів є частковими, не містять елементів самостійності, творчості.
2 бали	Відповідь є схематичною, поверховою, містить помилки й неточності, наявні прогалини в знаннях; студент не доповнює відповіді інших.
1 бал	Відповідь демонструє лише початкові уявлення студента про предмет обговорення; студент не може навести доцільні приклади, відповіді інших не доповнює.

Студент отримує 0 балів, якщо був присутній на семінарському занятті, але не взяв участь в обговоренні його питань або не відвідав його. У разі, якщо студент не відвідав принаймні одне семінарське заняття, він допускається до заліку лише за умови його (їх) відпрацювання.

Самостійна позааудиторна робота полягає у виконанні письмового практичного завдання до кожного семінарського заняття і має на меті розвиток досконалого орієнтування у змісті висвітлюваних педагогічних понять, процесів і закономірностей, знання фактологічного матеріалу й розуміння його практичного застосування у якості майбутнього вчителя іноземної мови. Виконані письмові практичні завдання демонструються студентами і обговорюються під час семінарського заняття. Максимальна оцінка за виконання – 5 балів. За невиконання письмового практичного завдання магістрант отримує 0 балів.

Критерії оцінювання самостійної позааудиторної роботи студентів

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 балів	Практичне письмове завдання виконано бездоганно, свідчить про самостійність висновків, вияв творчості, уміння висловити і обґрунтувати власну точку зору на проблему, що розглядається.
4 бали	Практичне письмове завдання виконано правильно, свідчить про самостійність висновків, вияв творчості, уміння висловити і обґрунтувати власну точку зору на проблему, що розглядається, однак допущені стилістичні і граматичні помилки.
3 бали	Практичне письмове завдання виконано ґрунтовно, але відповідь містить певні неточності та є недостатньо самостійною в обґрунтуванні висновків, матеріал недостатньо структурований, допущені стилістичні і граматичні помилки.
2 бали	Практичне письмове завдання містить неповну, неточну відповідь, продемонстровано низький рівень (або відсутність) логічності, обґрунтованості, самостійності, творчого підходу у вирішенні проблеми; низький рівень умінь виокремлювати основну і

	додаткову інформацію; допущені фактичні, граматичні і стилістичні помилки.
1 бал	Практичне письмове завдання виконано поверхово і містить елементарну відповідь з великою кількістю фактичних, граматичних, стилістичних помилок.

Наприкінці вивчення дисципліни напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне поточних оцінок за ці види роботи (помножити на 10), що є **рейтинговим балом** студента за роботу протягом семестру (максимум – 50 балів).

2. Модульна контрольна робота виконується перед заліком і є складником семестрового рейтингу.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

№ завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання	Параметри оцінювання
1	50	1) коректність виконання завдання; 2) творчий характер.	1) коректно виконане завдання – 40 балів; 2) творчий характер – 10 балів.
Всього	50	-	-

Формою підсумкового контролю є залік, який складається з усної співбесіди і виконання практичного завдання.

Об'єкти контролю:

- рівень засвоєння теоретичних знань і сформованості в межах тематики дисципліни умінь визначати теоретико-освітні, методологічні, організаційні та дидактичні засади систем зарубіжних країн і України, окреслювати можливості використання інноваційних ідей світового досвіду для удосконалення та розвитку системи освіти в цілому й професійної підготовки філологів і педагогів в Україні;

- особливості формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності й умінь та навичок узагальнення, порівняння зарубіжного й вітчизняного досвіду з організації освіти.

Критерії оцінювання: *усна співбесіда* (відповідність змісту, повнота і ґрунтовність викладу, термінологічна коректність), *виконання практичних завдань* (точність виконання завдання).

Усна співбесіда і виконання практичного завдання оцінюються згідно із визначеними критеріями за шкалою «зараховано» / «не зараховано».

Критерії оцінювання на заліку

№ з/п	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання	
		«зараховано»	«не зараховано»
1.	Відповідність змісту	Відповідь повністю / в основному відповідає змісту питання. Основні проблеми визначені чітко.	Відповідь лише частково відповідає / не відповідає змісту питання. Основні проблеми визначені нечітко / не визначені.
2.	Повнота і ґрунтовність викладу	Основні проблеми повністю і ґрунтовно розкриті.	Основні проблеми розкриті лише частково і без належної глибини / зовсім не розкриті.
3.	Термінологічна коректність	Студент досить вільно і коректно користується педагогічною термінологією.	Студент майже не користується термінологією.
4.	Точність виконання практичного завдання	Практичне завдання виконано повністю відповідно до інструкції.	Практичне завдання не виконано.

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь студента повною мірою відповідає всім зазначеним критеріям. Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь студента не відповідає хоча б одному із зазначених критеріїв.

Умови допуску до заліку: повне виконання програми дисципліни, відпрацювання пропущених лекцій і семінарських занять, успішне виконання модульної контрольної роботи.

Основна (базова) література:

1. *Авишенюк Н. М.* Тенденції розвитку транснаціональної вищої освіти у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.: монографія. Київ : Інститут обдарованої дитини, 2015.
2. *Авишенюк Н., Кудін В., Огієнко О. та ін.* Модернізація педагогічної освіти в європейському та євроатлантичному освітньому просторі. (колективна монографія). Київ : Педагогічна думка, 2011.
3. *Галус О. М., Шапошнікова Л. М.* Порівняльна педагогіка: навч. посіб. Київ : Вища школа, 2006.
4. *Локишина О. І.* Порівняльна педагогіка в Національній академії педагогічних наук України: кроки зростання. Український педагогічний журнал. № 2, 2016.
5. *Матвієнко О. В.* Порівняльна педагогіка як навчальний предмет в педагогічному університеті. Філософія педагогічної майстерності: зб. наук. праць. Київ-Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008.
6. *Ничкало Н. Г.* VIII УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ / ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ФОРУМ «ОСВІТА ДЛЯ МИРУ / EDUKACJA DLA POKOJU». Вісник Національної академії педагогічних наук України, 1(1). URL: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2019-1-1-3-1>, 2019
7. *Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів : хрестоматія / авторський колектив.* Київ : Педагогічна думка, 2015.
8. *Сбруєва А. А.* Порівняльна педагогіка: навчальний посібник. 2-ге вид., стер. Суми : ВТД «Університетська книга», 2005.
9. *Ченіль М. М.* Порівняльна педагогіка : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2014.
10. *Robinsohn S. B.* Comparative education: A basic approach. (H. Robinsohn, Ed.) Jerusalem: Magnes Press, 1994.

Додаткова література

1. *Авишенюк Н. М.* Тенденції професійного розвитку вчителів у розвинених англomовних країнах в умовах глобалізації. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія : Педагогіка та психологія. Вип. 2., 2016. С. 13 – 17.
2. *Авишенюк Н. М.* Центри освіти дорослих у США і Японії: типологія та особливості функціонування. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія : Педагогіка та психологія. Вип. 1, 2018.
3. *Авишенюк Н. М., Годлевська К. В., Дяченко Л. М., Котун К. В., Марусинець М. М., Огієнко О. І., Постригач Н. О., Пилинський Я. М.* Неперервна педагогічна освіта в зарубіжних країнах: інформаційно-аналітичні матеріали. Київ : ТОВ «ДКС Центр», 2018.
4. *Бідюк Н. М.* Дистанційне навчання в системі післядипломної педагогічної освіти Німеччини. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Вип. 50., 2018.
5. *Котун К. В.* Педагогічна освіта Фінляндії у контексті європейського виміру. (методичні рекомендації). Київ : Ін-т обдарованої дитини, 2014.
6. *Лавриченко Н. М.* Педагогіка соціалізації : Європейські абриси. Київ : ВІРА ІНСАЙТ, 2000.
7. *Мельник Н. І.* Дошкільна освіта сполучених штатів : історія і сучасність : монографія. Умань : Видавець «Сочинський», 2012.
8. *Осадчий В.* Сучасні особливості професійної підготовки вчителів у Країнах Сходу. Педагогіка і психологія професійної освіти. №2, 2014.
9. *Павлюк В. І.* Підготовка майбутніх учителів у системі багаторівневої педагогічної освіти в Канаді. (Дис. канд. пед. наук). Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Міносвіти і науки України, Умань, 2012.
10. *Реалізація європейського педагогічного досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України : матеріали методологічного семінару.* Київ : Педагогічна думка, 2009.
11. *Роляк А. О.* Професійна підготовка вчителів у вищих навчальних закладах Данії.

(Дис. канд. пед. наук). Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Київ, 2011.

12. Continuing Professional Development for Teachers, working in Early Childhood and School Education. (2013). France. URL: https://eacea.ec.europa.eu/nationalpolicies/eurydice/content/continuing-professional-development-teachers-workingearly-childhood-and-school-education-25_sl?2nd-language=en
13. Continuing Professional Development for Vocational Teachers and Trainers in Turkey. (2016). Prepared by Ahmet Besim Durgun for the ETF
14. Japanese Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology (2018). Higher education. URL: <http://www.mext.go.jp/en/policy/education/index.htm>
15. Singapore Ministry of Education (2018). Education System. URL: <https://www.moe.gov.sg/education/education-system>

Додаткові ресурси

1. *Науковий* журнал «Порівняльна професійна педагогіка». URL: <https://lib.iitta.gov.ua>
2. *Відділ* порівняльної педагогіки. Інститут педагогіки НАПН України. URL: <https://sites.google.com/view/comp-edu-dep/%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%8F>
3. *Освітня* політика. Портал громадських експертів. URL: <http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika>